

Søknad fra byområdet Grenland

Tilskudd til reduserte billettpriser kollektivtrafikk

Forsidefoto: Dan Riis

1. Grenland søker om 20 millioner kroner i 2020

Vi viser til statsbudsjettet for 2020, Prop. 1 S (2019-2020) og til mottatt brev om «*Oppfølging av regjeringspartia sin bompenggeavtale – Grenland*» fra Samferdselsdepartementet ved statsråden datert 2.januar 2020. I brevet står det at regjeringen har foreslått en årlig bevilgning på 300 millioner kroner til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk i de store byene, og at Samferdselsdepartementet legger til grunn at alle de ni store byområdene som er omfattet av ordningen med byvekstavtale får en del av dette tilskuddet. Grenland kan få tildelt 20 millioner kroner i 2020.

Byområdet Grenland omfatter kommunene Porsgrunn, Skien, Siljan og Bamble. De fire kommunene samt Vestfold og Telemark fylkeskommune har alle i 2019 fattet likelydende vedtak av et forhandlingsmandat for byvekstavtale. Grenland er derfor klar for forhandlinger om en byvekstavtale basert på eksisterende Stortingsvedtak av Bypakke Grenland fase 1, Prop. 134 S (2014-2015). Vedtakene ble oversendt departementet 20.12.2019. Vi viser også til årsrapport 2019 for belønningsavtalen som ble oversendt 31.01.2020.

Bystrategi Grenland-samarbeidet søker om 20 millioner kroner til følgende 9 tiltak i 2020:

Tiltaksområde	Nr	Tiltak	Årlig kostnad i mill. kroner
Takst og sone	1	Redusere antall soner fra 4 til 1 i Grenland	1,5
	2	Billige periodekort	4,5
	3	Takstreduksjon enkeltbilletter	3,5
	4	Barn gratis buss opp til 6 år	0,5
	5	Økt rabatt på app og reise penger	2
Billett samarbeid	6	Billigere kombinasjonsbillett tog/buss i og til Grenland	3,5
	7	Aksept av Grenlandskortet på ekspressbuss	0,5
Kampanje	8	Pilot «Best pris»-app	3
	9	Gratis buss på utvalgte dager	1
Samlet årlig kostnad			20 mill. kroner

Tiltakene beskrives nærmere i kap 3 i denne søknaden

2. Kollektivtransport i Grenland

Satsing på buss har gitt gode resultater

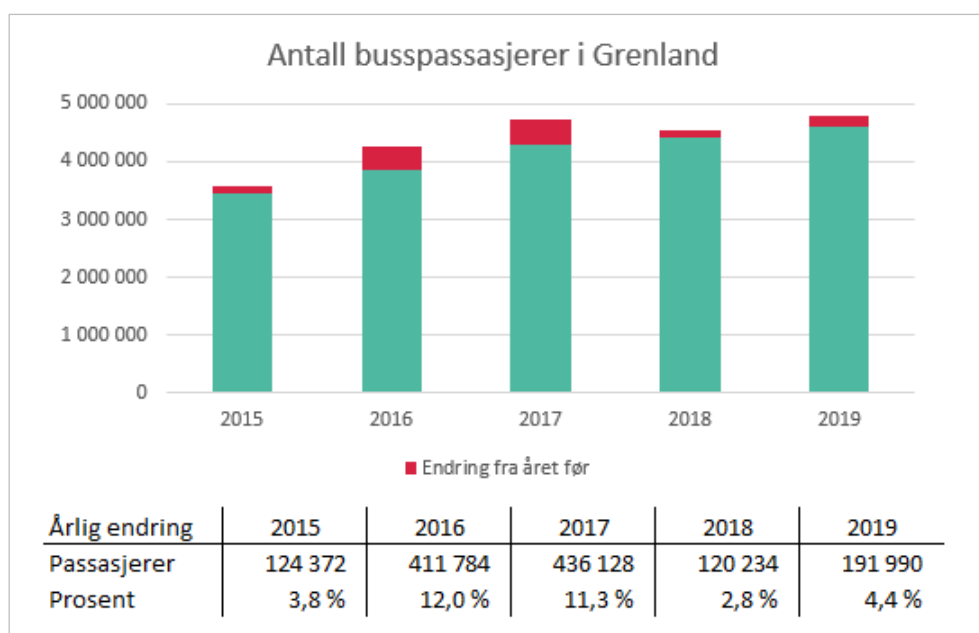
Grenland fikk sin første 4-årige belønningsavtale høsten 2013. Med midler fra denne avtalen prioriterte partene oppstart av «Bussløftet i Grenland» i januar 2014. Satsingen på buss muliggjøres fortsatt med belønningsmidler og busstilbudet videreutvikles stadig. Hovedgrepene i «Bussløftet» har siden oppstarten vært:

- Økt ruteproduksjon med 10 min frekvens i rush.
- Takstreduksjon med landets billigste månedsbilletter.
- Økt markedsføring, informasjon og holdningsskapende arbeid.

I tillegg er det gjennomført en omfattende utbedring av holdeplasser til universell utformet standard, og gjennom Bypakke Grenland pågår arbeid med en rekke investeringsprosjekter som vil bidra til bedre framkommelighet for bussene.

Tiltakene over er sentrale for å lykkes med et konkurransedyktig og effektivt kollektivtilbud. Våre kundeundersøkelser underbygger faglige anbefalinger om at pris, frekvens og punktlighet er viktig for å få flere til å velge buss.

Det har vært en betydelig vekst i antall bussreiser i Grenland siden 2013. Passasjerstatistikken viser at det var vekst i antall reiser på 4,4 prosent i 2019. Etter en stor passasjerøkning i 2016 og 2017 har økningen avtatt noe, men den er fremdeles betydelig. Passasjerveksten sammenfaller med oppstart av «Bussløftet i 2014, og tallene viser at oppstart av bominnkreving i oktober 2016 forsterket veksten. Gjennomført kampanjearbeid antas også å ha bidratt til den gode utviklingen.

Statistikk for 2019 viser vekst i antall passasjerer på 4,4, prosent sammenlignet med 2018. Tallene er summen av passasjerer på metro- og pendellinjer. Skoleruter er ikke medregnet. Inkluderes disse passerte Grenland 5 mill. passasjerer i 2019.

Å øke bussens konkurranseevne gjennom reduserte billettpriser er en tydelig politisk prioritering i Grenland. Fra 2014 og fram til og med 2019 er det brukt totalt 52 millioner av belønningsmidlene til reduserte billettpriser på bussene i Grenland. Dette er i dag innarbeidet som godtgjørelse i busskontrakten i Grenland, og har en årlig kostnad på 8 mill. Et viktig tiltak har vært å holde prisene på månedsbillettene nede. I 2014 ble prisen på periodekortet for voksen redusert fra 700 til 400 kroner i måneden, samme pris som den har i dag. Gratis reiser for barnehager, grunnskolen og SFO på dagtid (kl 8.30-13-30) er et annet konkret tiltak som belønningsmidlene blir brukt til og som er innarbeidet i busskontrakten.

I tillegg er det årlig brukt belønningsmidler til å enten fryse takstnivået på enkeltbillettene, eller redusere økningen som normalt vil komme gjennom årlig prisvekstjustering. I praksis betyr dette at billettprisene årlig er redusert for passasjerene.

Det er nettokontrakter i Telemark. Det må forhandles om kompensasjon til busselskapet for alle tiltak som påvirker inntektene.

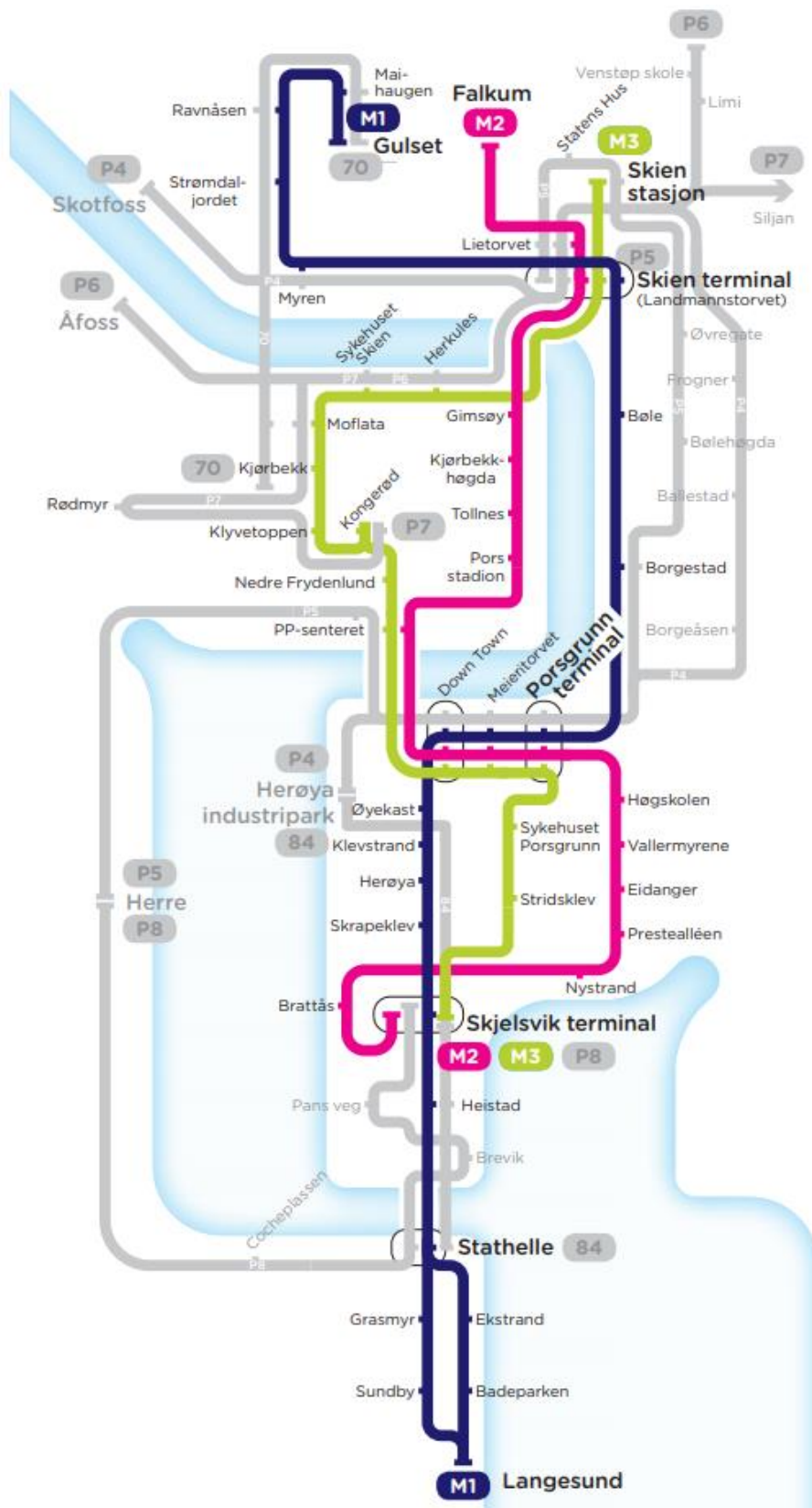
**Du kan tjene 200 kroner
hver gang du tar buss for bil**

Reisekort
farte.no

I Grenland kan du kjøre så mye buss du vil for 13 kroner dagen. Tar du bilen i stedet, så koster det ca. 220 kroner dagen.

Se hvor mye du kan spare på
farte.no

farte.no
De smarte kjører gult

Kart over busslinjenettet i Grenland

Forbedring av togtilbudet gir muligheter

Åpning av Eidangerparsellen har gjort toget mer konkurransedyktig som reisemiddel til og fra Grenland. Sammenligning av antall reiser til/fra Skien og Porsgrunn fra oktober 2017 – juli 2018, mot oktober 2018 – juli 2019 viser 86% økning i Skien og 69% økning i Porsgrunn. Dette innebærer 8 300 flere reiser per måned i snitt i Skien og 11 400 flere reiser per måned i snitt i Porsgrunn.

Ny morgenavgang fra Tønsberg til Skien fra januar 2020 gjør toget mer attraktivt for arbeidspendling til byområdet. Det er god kapasitet på togavgangene mellom Grenland og Vestfoldbyene og dermed et stort potensial for flere togreisende som kan bidra til å redusere biltrafikken i regionen.

Sterk økning i togreisende fra Porsgrunn og Skien

Et attraktivt kollektivtilbud har mange positive ringvirkninger

20 millioner i tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtransport muliggjør en rekke tiltak som vil bidra til å øke kollektivtransportens konkurranseevne i byområdet Grenland. Det vil bidra til mål om levende bysentra og nullvekst i persontransport med bil. Gode knutepunkt med hyppig kollektivtransport gjør det mer attraktivt for kontorvirksomheter å etablere seg i sentrumsområdene, og det bidrar til utvikling av gode byer.

Mange år med forbedring av kollektivtilbudet i Grenland viser at en kombinasjon av økt produksjon og reduserte priser har god effekt, men at det også er avgjørende å gjøre tiltak for å øke framkommeligheten for at bussen skal være konkurransedyktig mot bil. Ved å få flere til å gå, sykle og reise kollektivt i hverdagen frigjøres kapasitet på vegene til både bussene, næringstransporten og de som ikke har et alternativ til bil. Bruken av de nye tilskuddsmidlene til reduserte billettpriser vil derfor sees i tett sammenheng med bruken av tildelte belønningsmidler i 2020 og prosjektene i Bypakke Grenland, slik at samla tiltak i byområdet i størst mulig grad bidrar til høy måloppnåelse.

3. Beskrivelse av tiltakene

Takst og sone

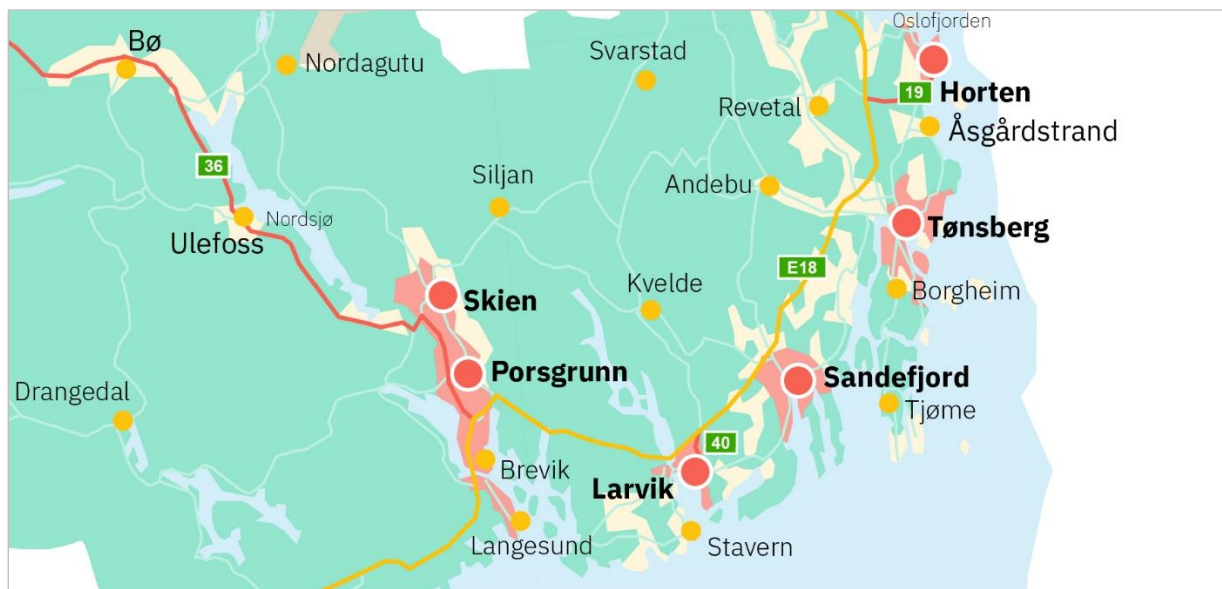
1. Redusere antall soner fra 4 til 1 i Grenland

Færre soner gjør det enklere å tilby gode betalingsløsninger for publikum, effektiv billettering og økt punktlighet for buss.

Grenland er et sammenhengende bo -og jobbmråde der kollektivlinjene og reisestrømmene går på kryss og tvers over de fire kommunene. Ved å innføre 1 sone for buss i hele byregionen kan vi introdusere en pris for de ulike billettproduktene på buss i hele Grenland uansett reiselengde. Dette vil forenkle billetteringen for kundene, gjøre det enklere å innføre nye og bedre publikumsløsninger og øker attraktiviteten for kollektivreiser.

Tiltaket sees i sammenheng med arbeidet for å få færre soner i hele Vestfold og Telemark fylke, og forenkle og harmonisere pris -og sonestrukturen i det nye fylket. Vestfold gjorde en stor soneendring i desember 2018, fra 30 til 4 soner. Erfaringene er at busstilbudet ble mer helhetlig, enklere og billigere for kundene, uavhengig av kommunegrenser og busskontrakter. Vestfold introduserte i tillegg en makspris på sone 2-takst, og nå kan kunder reise innenfor hele Vestfold på denne billetten. Telemark har større omland utenfor byområdene enn Vestfold, og har flere busskontraktsområder, men på sikt er det ønskelig at pris -og sonestrukturen følger kommunegrensene utenfor byområdet. Dette vil ha positive ringvirkninger på kollektivtilbudet inn og ut av Grenland og på de litt lengre pendelstrekningene, og som kan gjøre kollektivreiser mer konkurransedyktige mot bilreiser.

Tiltaket har en årlig kostnad på 1,5 millioner kr

Det er ønskelig med 1 sone for Grenland. Dette innebærer kommunene Porsgrunn, Skien, Bamble og Siljan.

2. Billige periodekort

I Grenland er prisen for månedsbilletter for voksen 400 kr og kun 300 kr for de andre kategoriene - barn, ungdom, ung voksen, student og honnør. Det er viktig å få flest mulig reisende til å bruke periodekort for å redusere tid til billettering på bussen og for å motivere til endrede reisevaner. Bruk av periodekort fører til flere faste reisende og økt kollektivbruk totalt.

Satsingen på billige periodekort har en årlig kostnad på 4,5 millioner kr.

3. Takstreduksjon enkeltbilletter

Taksten på enkeltbilletter er fryst over flere år siden oppstart av «Bussløftet» i 2014. I 2020 er det en begrenset takstøkning. I praksis innebærer det at prisen på enkeltbilletter er blitt redusert betraktelig siden 2014.

Redusert takst på enkeltbilletter har en årlig kostnad på 3,5 millioner kr.

Eksempel på kampanje vinteren 2020

4. Barn gratis buss opp til 6 år

Gode vaner starter tidlig og ved å tilby gratis buss for de minste barna gis flere muligheten til å velge bussen på sine daglige reiser. Det er et nasjonalt mål å tilby gjennomgående billettering uavhengig av transportformer. Det å gjøre alderskategoriene og billettproduktene på kollektivreiser så like som mulig uavhengig av hvor du reiser og hva du reiser med er et skritt mot det målet. Pris er en viktig faktor ved valg av transportform, og ved å heve aldersgrensen for gratis buss opp til 6 år vil flere barn ta bussen sammen med eldre søsken eller voksen, for eksempel til barnehage og fritidsaktiviteter.

Tiltaket har en årlig kostnad på 0,5 millioner kr.

Gode bussvaner starter tidlig

5. Økt rabatt på app og reisepenger

Forhåndskjøpte billetter gir raskere påstigning og bedre punktlighet. I dag er det 20% rabatt ved kjøp av billetter på app eller bruk av kort med reisepenger for voksne over 18 år. For å øke kortbruken og app for flere og unngå forsinkelser på grunn av salg av enkeltbilletter på buss foreslår vi å øke rabatten opp mot 40% i voksenkategorien. Hvis vi i tillegg reduserer prisen på forhåndkjøpte enkeltbilletter for barn under 18 år, vil vi samlet ha gode rabattordninger for mange potensielt reisende med kollektiv.

Tiltaket har en årlig kostnad på 2 millioner kr.

Samme billett i hele Telemark

Kjøper du i appen, koster voksen enkeltbillett 20% mindre.

LES MER

Vestfold og Telemark FYLKESKOMMUNE

farte.no

Tiltak som gir økt bruk av kort og app bidrar til økt punktlighet for bussene.

Billettsamarbeid

6. Billigere kombinasjonsbillett tog/buss i og til Grenland

I september 2019 ble det inngått en avtale mellom VY og Farte/VKT om en felles 30-dagersbillett for buss og tog mellom Vestfoldbyene og Grenland og lokalt i Grenland. Kunder som kjøper periodekort (30 dager) for tog får en rabattert bussbillett som tilvalg på togbilletten. Rabatten varierer mellom 100 og 240 kroner avhengig av strekning. For å gjøre produktet mer attraktivt ønsker vi å tilby en rabatt også på togbilletten slik at kombinasjonsbilletten bidrar til at flere velger buss til togstasjonen. I dag er det om lag 100 brukere av kombinasjonsbillett buss/tog. Med utvidet rabatt er målet å øke antall brukere til 500. Det vil bidra til å øke andelen som tar tog til Grenland og lokalt i Grenland. I tillegg vil det bli mer attraktivt å reise kollektivt til jernbanestasjonene sammenlignet med å bruke egen bil. Effekten blir færre biler på veiene og en økt kollektivandel. Det er god kapasitet på togavgangene i Grenland og på avganger fra Vestfoldbyene til Grenland.

Det er forventet at tiltaket vil bli svært godt mottatt av innbyggerne i Grenland.

Tiltaket har en årlig kostnad på 3,5 millioner kr.

Billigere billetter tog/buss har stort potensial både for flere kombinasjonsreiser internt i byområdet og til Grenland

7. Aksept av Grenlandskortet på ekspressbuss

Avtalen at Grenlandskortet aksepteres på Grenlandsekspressen har en årlig kostnad på 0,5 millioner kroner. Dette dekkes av driftsmidlene til fylkeskommunen og har gjort det i flere år. Ekspressbussene er viktig på lengre avstander i fylket, som korrespondanse til togtilbudet og lokalbussene, og på strekninger inn og ut av Grenland. Kombinasjonsbilletten mellom ekspressbuss og lokalbuss - som avtalen om Grenlandskortet - gir publikum en gjennomgående billett og forenkler billettering og overgangsreiser for publikum.

Tiltaket har en årlig kostnad på 0,5 millioner kr.

Kampanje

8. Pilot «Best pris»-app

For mange kollektivkunder som reiser av og til er det vanskelig å vite om det er mest lønnsomt å velge enkeltbillett eller et periodekort. Mange har ikke oversikt over hvor ofte de kommer til å reise kollektivt i fremtiden.

Med appen «Best pris» vil kundene alltid få det billigste produktet. Kunden betaler sin reise med kontantbillett til prisen for første periodeprodukt (24 timers-billett) er oppnådd, deretter reiser kunden gratis resten av perioden. Etter at første periode er utgått betaler kunden kontantbillett til neste periodebillett (7 dager). Tilsvarende gjelder frem til prisen for et 30 dagers periodekort er betalt. Kunden reiser da gratis resten av perioden. Kunden vil få fortløpende informasjon om hvor mange kollektivreiser som gjenstår før resten av perioden er gratis. Vi tror det vil bidra til at kundene velger å reise oftere kollektivt.

I første fase vil appen være en frittstående løsning som et supplement til vår ordinære mobilbillett. På sikt vil løsningen integreres i den ordinære mobilbillettappen. Løsningen vil bli gjort tilgjengelig for andre fylker og vi vil samarbeide med EnTur om å benytte denne i deres løsning dersom ønskelig.

I forbindelse med evaluering av test på «Beste pris» løsning, utført i Vestfold i 2018, svarte flere at de i testperioden reiste mer kollektivt enn til vanlig blant annet fordi de lot bilen stå og valgte bussen også på fritidsreiser siden de hadde nådd grensen for å kunne reise gratis. Alle testerne var svært positive under og etter testperioden og ønsket en permanent løsning. En stor andel mente at de selv ville reist mer kollektivt med «Best pris» appen.

Tiltaket har en årlig kostnad på 3 millioner kr.

9. Gratis buss på utvalgte dager

Holdningsskapende arbeid og mediastunt for å skape positiv oppmerksomheten til kollektivtilbudet har en viktig verdi for å endre vaner. Hvis vi for eksempel kan ha kampanjer med gratis buss når en ny bussavgang skal etableres, i forbindelse med «Uka» på Universitetet, i skoleferier, på «Kom deg ut-dagen» med turistforeningen, eller i varig samarbeid med større arbeidsplasser, kan dette rekruttere nye folk til kollektiv og gi endring av reisevaner for flere på sin daglige reise.

Tiltaket har en årlig kostnad på 1 million kr

Du kan reise GRATIS med de gule bussene til og fra valglokalet

I samarbeid med Telemark Fylke, kjører vi i Farte deg GRATIS til og fra valglokalet. Det er viktig at vi alle bruker stemmeretten vår, derfor viser du bare valgkortet til sjåføren. Når du skal hjem igjen, gir du bare beskjed om at du har stemt.

VELKOMMEN!

Rutetidene finner du her >>

farte.no
– Alltid et godt valg

4. Rapportering

Midlene til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk vil bli rapportert på tilsvarende måte og felles med rapportering i belønningsavtalen (årsrapport i januar 2021). Rapporteringen vil utføres på en slik måte at det kan kontrolleres at midlene er benyttet som forutsatt i søknaden.

Nå bygges fremtidens Grenland!

bypakka.no/byvekstavtale

Bystrategi Grenland er et samarbeid mellom Vestfold og Telemark fylkeskommune, Skien kommune, Porsgrunn kommune, Siljan kommune, Bamble kommune, Jernbanedirektoratet, Statens vegvesen og Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.

bystrategi
GRENLAND